

SERBEST BÖLGELERE SAĞLANAN VERGİSEL TEŞVİK ve AVANTAJLAR

• Kevser ALTAY EBİRİ •

Vergi Denetmeni

GİRİŞ

Genel bir ifade ile; serbest bölgeler, ülke-lerin siyasal sınırları içinde olmakla birlikte; dış ticaret, vergi ve gümrük mevzuatı açısından gümrük hattı dışında sayılan bölgeler olarak tanımlanmaktadır.

Serbest bölgelerde, ülkelerin ekonomi politikalarına bağlı olarak, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş istisna ve teşvikler tanınmaktadır. Bu bölgeler, yabancı sermaye yatırımlarını ve dış ticareti artırmak, yerli üreticilerin dünya piyasalarındaki fiyattan girdi temin etmelerini sağlayarak, uluslararası rekabet güçlerine katkıda bulunmak, ihracata dönük sanayilerin gelişmesini teşvik ederek ihracatı artırmak, döviz girişini artırmak, yeni iş imkanları yaratarak istihdam sorununun çözümüne yardımcı olmak, gelişmiş üretim ve yönetim tekniklerinin yurtdışından ülkeye getirilmesi ile ekonomik standartları yükseltmek amacıyla kurulur.

Serbest bölgeler, teşvik ve avantajlarla sınai ve ticari faaliyetlerde maliyeti düşürmekte, bürokratik işlemlerin en alt düzeyde olması nedeniyle verimliliği artırmakta ve değişen şartlara uyum olanağı sağlamaktadır.

5084 sayılı Kanunla 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nda yapılan düzenleme ile, serbest bölgelerde faaliyet gösteren işletmelerin bu bölgelerde elde edilen kazançlara uygulanan vergisel teşvik ve avantajlara (ayrıcalık) ilişkin 06.02.2004 tarihinden itibaren bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bu çalışmamızda, öncelikli olarak serbest bölgelerin kurulma amacı ve bu bölgelerde faaliyet gösteren firmalara tanınan teşvik ve avantajlar bir "Maliyet Tablosu" üzerinde karşılaştırmalı olarak irdelenmiş, daha sonra serbest bölgelerin ülke ekonomisi üzerindeki etkileri ve AB ile ilişkiler üzerinde durulmuştur.

II-SERBEST BÖLGELERİN KURULMA AMACI

Serbest bölgeler, özellikle ihracata dayalı kalkınma stratejisini tercih eden ülkeler tarafından ihracatı artırmanın araçlarından birisi olarak görülmüştür. Serbest bölge uygulaması ile amaçlananlar; kalkınmaya uygun ortamı yaratmak, geleceğin sektörlerini seçip, teşvikleri bu sektörlerle uygulamak, yatırımları gerçekleştirecek yabancı sermaye ile teknolojiyi ülkeye çekip, ülkenin dünya ekonomisinde söz sahibi olmasını sağlamaktır. Serbest bölge uygulamasında amaçlanan;

- İhracat amacıyla, yatırım ve üretimi artırmak,
- Yabancı sermaye yatırımlarını ülkeye çekerek sermaye girişini hızlandırmak ve dış pazarlarla bağlantıları genişletmek,
- İthalatı ucuzlatmak,
- İstihdamı artırmak,
- Teknoloji transferi yapmak,
- Döviz gelirlerini artırmak,
- Bankacılık faaliyetlerinde dış pazarlara açılabilmek,
- Gelir ve nüfus dağılımını dengelemek olarak belirtilmektedir.

III-SERBEST BÖLGELERDE AVANTAJI OLAN FİRMALAR

Serbest bölge teşvik ve avantajları özellikle aşağıda belirtilen firmalara cazip fırsatlar sunmaktadır.

- Ülke içinde vergiye dayalı mali yüklerden ve bürokrasiden kurtulmak isteyen,
- İthal girdi kullanarak ürettiği ürünleri dış pazarlara satan,
- Emek yoğun sektörlerde faaliyet gösteren,
- Re-Export ve takas ticareti ile uğraşan,
- Dövizle işlem yapmak isteyen üretim ve alım-satım yapan,
- Altyapısı hazır, modern bir iş ortamı arayan tüm firmalar.

IV-SERBEST BÖLGELERE SAĞLANAN TEŞVİK VE AVANTAJLAR

Maliye Bakanlığı'nın hazırladığı ve Türkiye Serbest Bölgelerinde uygulanan teşviklere ilişkin değişiklikler getiren 5084 Sayılı "Yatırımların ve İstihdamın Teşviki İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" 06.02.2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Vergisel teşviklere yeni düzenlemeler getiren yeni kanun çerçevesinde 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 6. maddesi değiştirilmiş ve serbest bölge kullanıcıları geçici 3. madde ile belirtilen koşullarda vergi mükellefi yapılmıştır. Geçici 3. maddeye göre;

*06.02.2004 tarihinden önce (5084 Sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarih) faaliyet ruhsatı almış olan gerçek ya da tüzel kişiler, faaliyet ruhsatı süreleri ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisi istisna ve muafiyetlerden yararlanmaya devam edecekler, çalıştırdıkları işçilerin ücretleri üzerinden 31.12.2008 yılına kadar gelir vergisi ödemeyeceklerdir. Bu kişiler bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri ile ilgili olarak yaptıkları işlemler nedeniyle doğan her türlü vergi, resim ve harçtan 31.12.2008 yılına kadar muaf tutulacaklardır.

*06.02.2004 tarihinde ve bu tarihten sonra serbest bölge kullanıcısı olan gerçek ya da tüzel kişilerden sadece üretim ruhsatı ile faaliyet gösterenlerin imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları, Avrupa Birliği üyeliğinin gerçekleşeceği yılın vergileme dönemi sonuna kadar gelir veya kurumlar vergisinden muaf olacaktır.

Buna Göre;

- Üretim ruhsatı ile faaliyet gösteren serbest bölge kullanıcılarının imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançlar, Avrupa Birliği üyeliğinin gerçekleşeceği yılın vergileme dönemi sonuna kadar gelir veya kurumlar vergisinden istisnadır.

- Hazır işyeri kiralamak suretiyle faaliyet gösterecek kiracı-kullanıcı firmalar için 10 yıl, kendi işyerini inşa etmek suretiyle faaliyet gösterecek yatırımcı-kullanıcı firmalar için ise 20 yıldır. Ancak, bu süre üretim konusunda faaliyet gösteren kullanıcılardan, kiracı kullanıcılar için 15 yıl, yatırımcı kullanıcılar için ise 30 yıldır. Daha uzun süreli faaliyet ruhsatı taleplerinin proje bazında özel olarak değerlendirilmesi ve uygun görülmesi halinde 49 yıl için 100.000. \$, 99 yıl için 250.000. \$ ücret alınmaktadır.

- Serbest bölgedeki faaliyetlerle ilgili her türlü ödemeler dövizle yapılır.

- Mallar serbest bölgede süre sınırlaması olmaksızın kalabilir.

- Serbest bölgeler, AB ve Ortadoğu pazarlarının yanında Ege, Akdeniz ve Karadeniz'deki büyük limanlara, uluslar arası havaalanlarına, karayolu ağlarına, kültür ve eğlence merkezlerine yakın yerlerde kurulmuştur.

- Serbest bölgede sağlanan teşvik ve avantajlardan yerli ve yabancı bütün firmalar eşit olarak yararlanır.

- Serbest bölge faaliyetlerinden elde edilen kazanç ve gelirler kambiyo rejimine ve hiçbir izne tabi olmaksızın yurt dışına veya Türkiye'ye

transfer edilebilir.

- Fiyat, kalite ve standartlarla ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarına verilen yetkiler serbest bölgelerde uygulanmaz.

- Serbest bölgelerden Türkiye'ye yönelik mal satışına kısıtlama getirilmemiştir. (Tüketim ve riskli mallar hariç)

- Serbest bölgeler Gümrük Bölgesi dışında sayıldığından, Türkiye'den serbest bölgeye satılan mallar ihracat rejimine, serbest bölgeden Türkiye'ye satılan mallar ise ithalat rejimine tabi olup, serbest bölge kullanıcıları Türkiye'den ihraç fiyatına (KDV'siz) hizmet satın alabilirler. Diğer taraftan, serbest bölge ile diğer ülkeler ve diğer serbest bölgeler arasında dış ticaret hükümleri uygulanmaz.

- Serbest bölgelerin alt yapısı gelişmiş ülkelerdeki benzerleri ile aynı standarttır. Açık ve kapalı alan kiralari diğerlerine göre düşüktür. Serbest bölgeye getirilen Türkiye veya AB menşeli ya da serbest dolaşımda bulunan gümrük birliği kapsamındaki malların, serbest dolaşımda bulunma statüsü değişmediğinden, Türkiye'ye veya AB üyesi ülkelere girişinde gümrük vergisi ödenmez. Ayrıca, üçüncü ülke menşeli malların serbest bölgeye girişinde ve bu malların Türkiye ve AB üyesi ülkeler dışındaki üçüncü ülkelere gönderilmesi halinde de gümrük vergisi ödenmez. Ancak, serbest bölgeden Türkiye'ye veya AB üyesi ülkelere gönderilen serbest dolaşım durumunda olmayan üçüncü ülke menşeli mallar için Ortak Gümrük Tarifesi ile uyumlaştırılmış Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde belirtilen oran üzerinden gümrük vergisi ödenir.

- Serbest bölgeler "Türkiye-AB Gümrük Bölgesi"nin parçası sayıldığından, serbest bölgelerden Türkiye veya AB menşeli ürünler ile Türkiye'de serbest dolaşım durumunda bulunan gümrük birliği kapsamındaki ürünler A.TR Belgesi düzenlenerek AB'ye gönderilebilir. Üçüncü ülke menşeli ürünler ise Ortak Gümrük Tarifesi ile uyumlaştırılmış Türk Gümrük Tarife Cetvelinde

belirtilen oran üzerinden serbest bölge gümrük müdürlüğüne gümrük vergisi ödenerek serbest dolaşıma geçirildikten sonra A.TR Belgesi düzenlenerek AB'ye gönderilebilir.

Serbest bölgelerde faaliyette bulunan firmalar, yatırım ve üretim aşamalarında Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen yatırım teşviklerinden yararlanabilirler. Firmalar, Serbest Bölgeden yurt dışına sevk ettikleri mallar için ihracat teşviklerinden yararlanamaz. Ancak Türkiye'den Serbest Bölgeye ihracat yapan firmalar ihracat teşviklerinden yararlanabilir. Bölgede faaliyet gösteren firmalar teşvik belgesi almak kaydıyla yatırım teşviklerinden yararlanabilirler.

Serbest bölgelerde vergi mevzuatının tamamından muafiyet söz konusudur. Bu nedenle, serbest bölge şirketinin bir yandan vergi ödemesi gerekmezken bir yandan da sürekli değişen vergi mevzuatını takip etmesi gerekmez. Serbest bölgede yatırım yapmanın asıl amacı, istikrarlı ve daha az bürokratik ortamda çalışma isteğidir.

Serbest bölgelerin getirdiği diğer bir teşvik ise; muhasebe sistemidir. Bu sistem, döviz cinsinden tutulduğu için firmaları yüksek enflasyondan ve devalüasyon oranlarının yarattığı karlardan korumaktadır.

Serbest Bölgelerde faaliyet gösteren firmalar, mevzuatın sağladığı teşviklerden faydalanarak, vergi avantajlarının tümünü (Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, KDV, KKDF ve Stopaj) kullanırlar.

Aşağıdaki Maliyet Tablosunda ele alınan örnekle açıklanan bu avantajlar, Türkiye içinde yapılan bir yatırımda yıllık ortalama 100 Milyon Dolarlık bir cirodan, 9,502 Dolar kar elde ederken, aynı faaliyeti Serbest Bölgede yaparken Kar: 25,297 olarak gerçekleşmektedir.

Serbest Bölge Avantaj Tablosu¹
(Yıllık Cirosu 100 Milyon \$ Olan Bir Firmanın Serbest Bölgede ve Haricinde)

Maliyet Tablosu		Türkiye (Normal Yatırım) Bin \$	Serbest Bölge Yatırımı Bin \$
İthal Malzeme Maliyeti			
1. İthal malzeme maliyeti	Cironun % 22 sinin ithal malzeme olduğu kabul edildi.	22,000	22,000
1.1.İthal malzeme Akreditif masrafı	22 milyon \$'lık malzemenin %1,5 'i kadar akreditif komisyonu 22×0.015	330	330
1.2. Akreditiften Alınan Vergiler	Akreditif masrafı , BSMV ve Damga Vergisi	330	-
1.3. K.K.D.F (%6)	%6 K.K.D.F. Serbest Bölgede ödenmez 22×0.06	1,320	-
1.4. KDV Finansmanı	malzemenin 2 aylık %1'den KDV finansmanı $2 \times 0.18 \times 0.01 \times 2$ 0.0792	79.2	-
1.5. SAİR, ithalatla ilgili sair masraflar		756	756
Yerli malzeme maliyeti			
2. Yerli malzeme maliyeti	Cironun %24'ü kadar yerli malzeme kullanıldığı kabul edildi.	24,000	24,000
2.1. KDV Finansmanı	Yerli malzemenin 2 aylık %1'den KDV finansmanı $24 \times 0.17 \times 0.01 \times 2$ 0.0864	86.4	-
2.2. SAİR	Yerli malzeme temini ile ilgili sair masraf	496	496
3. İŞÇİLİK : Cironun %8' i olarak kabul edilmiştir. 8 milyon \$	%65 net işçilik ödemesi 8×0.65	5,200	5,200
İşçiliğin %35' i Gelir Vergisidir.	Serbest Bölgede işçilik için ödenen % 35 Gelir Vergisi Stopajı yok 8×0.35	2,800	-

Genel İmal masrafı			
4.1. Enerji	İSBAŞ' ta vergisiz enerji imkanı	1,000	600
4.2. Endirekt malzeme	Cironun %2'si olarak kabul edilmiştir.	2,000	2,000
4.3. Endirekt malzeme KDV finansmanı	Endirekt malzemenin 2 aylık %1'den KDV finansmanı $2 \times 0,18 \times 0,01 \times 2$ 0.0072	7.2	-
4.4. Endirekt Hizmet	4.4. Endirekt Hizmet	1,000	1,000
	Endirekt hizmet bedeli için 1 aylık %1 KDV finansmanı $1 \times 0.18 \times 0.01 \times 1$ 0.0018	1.8	-
4.5. Endirekt Hizmet KDV Finansmanı	%68 net Endirekt işçilik ödemesi 4×0.68	2,720	2,720
4.6. Endirekt İşçilik cironun % 4'ü olarak kabul edilmiştir.	% 32 Endirekt işçilik için ödenen muhtasar Serbest Bölgede ödenmez. 4×0.32	1,280	-
Endirekt işçiliğin %32'si Gelir Vergisi Stopajıdır.			
5. Amortisman		4,000	4,000
Genel Giderler			
6.1. Enerji gider	Serbest Bölgede vergisiz enerji imkanı	700	500
6.2. Endirekt malzeme	Cironun %1' i olarak kabul edilmiştir.	1,000	1,000
6.3. Endirekt malzeme KDV Finansmanı	Endirekt malzeme için ödenen KDV'nin 1 aylık finansmanı $1 \times 0.18 \times 0.01 \times 1$ 0.0018	1.8	-
6.4. Endirekt Hizmet	Cironun %2' si olarak kabul edilmiştir.	2,000	2,000

5. Endirekt Hizmet KDV Finansmanı	Endirekt hizmet için ödenen KDV'nin 2 aylık finansmanı $2 \times 0,18 \times 0,01 \times 1$ 0.0036	3,6	-
6.6. Personel masrafı : Cironun %4' ü olarak kabul edilmiştir.	% 60, net personel ödemesi $4 \times 0,60$	2,400	2,400
Ücretler işçiye nazaran yüksek olduğundan bunun %40' ı Gelir Vergisi Stopajıdır.	Personel için ödenen %40 oranında muhtasar Serbest Bölgede yoktur. $4 \times 0,40$	1,600	-
Finansman			
7. Finansman Cironun %5' i kabul edilmiştir. 5 milyon-\$	Net 5 milyon-\$ Finansman $5 \times 0,95$	4,750	4,750
Bunun %5' i Banka Sigorta muamele Vergisidir (BSMV).	Finansman giderinin %5 banka muamele vergisi Serbest Bölgede yoktur. $\%5 \times 0,05$	250	-
Yıl içinde toplam 5.68 milyon-\$ gelir vergisi ödemesi getirdiği finansman avantajı, maliyetten çıkarın.	$5.68-\$ \times$ ortalama $6 \text{ ay} \times \% 12 = 341.000-\$$	-	341
SAİR		3,125	
TOPLAM MALİYET			
8. TOPLAM MALİYET		84,238	74,093
Kurumlar Vergisi			
9. Kurumlar Vergisi : Brüt kâr %15 kabul edilmiştir. %40' ı Kurumlar, Fon ve Gelir vergisi Stopajı kabul edilmiştir.	%15 Brüt kârın % 40' ı kurumlar vergisi, Fon ve Stopaj $15 \text{ milyon}-\$ \times 0,40$	6,260	-
Serbest Bölge Fonu Binde 5			

10. Serbest Bölge Fonu Binde 5 : Serbest Bölgeye Türkiye'den mal girişi hariç, diğer bütün giriş ve çıkışlarda "Binde 5" serbest bölge fonu ödenir. Örneğimizde 22 milyon-\$ yurt dışı ithalat, 100 milyon-\$ satış olmak üzere toplam 122 milyon-\$ üzerinden Binde 5 serbest bölge fon tutarı 610.000-\$ dir	$22 + 100 \times 0,005 = 0,61$	-	610
11. Net Kar : Brüt kâr % 15 kabul edilmiştir. % 40'ı vergi ise net kâr 15 x %60	15 m\$ Brüt kâr x %60	9,502	25,297
Toplam		100,000	100,000

V-SERBEST BÖLGELERİN ÜLKE EKONOMİSİNE ETKİLERİ

*Serbest bölgeler, sağladıkları avantajlarla ülke ihracatını ve döviz girdisini artırır.

*İthal girdi kullanarak üretim yapan yerli firmalara gümrük vergisiz ve KDV'siz mal girişi sağlayarak, yurt dışındaki rakipleri ile aynı şartlarda üretim yapma olanağı yaratır.

*Büyük partiler halinde serbest bölgeye getirilen malların gerektiğinde küçük partiler halinde ülkeye ithal edilmesini sağlayarak üretim maliyetlerini düşürür.

*Serbest bölgedeki üretim faaliyetlerinde kullanılmak üzere, iç pazardan ihraç edilen hammadde, yarı işlenmiş ve mamul mallarla ülke üretiminin artmasına katkıda bulunur.

*Yabancı sermayeli firmaların, risk faktörünün düşük, karlılığın yüksek olduğu Serbest Bölgelere yatırım yapmalarını teşvik eder. Böylece ülkeye yeni teknolojilerin girmesini hızlandırır.

* Ülkede kullanılması düşünülen yeni ticari ve ekonomik politikaların denenmesini sağlar.

Türkiye'deki serbest bölgelerde amaç; bölge firmalarına uluslararası ticarete rekabet avantajının sağlanmasıdır. Buna yönelik üretim yapan firmalar, dahili vergilerden, iç mevzuattan ve bürokrasiden arındırılmış olan serbest bölgelerde sunulan avantajlarla daha ucuz maliyet-

lerle üretim yapma imkanı bulunmakta ve nihai ürünlerinin dünya pazarlarında rekabet edebilir halde satılması mümkün olmaktadır.

Bu özelliklerinden dolayı ülkemizdeki serbest bölgeler ekonomik krizlerin yarattığı istikrarsızlık ortamında önemli işlev görmüştür. Bu dönemde sanayiciler için ucuz ve düzenli hammadde ve ara malı ithalatı olanağı ihracat ürünlerinde rekabet avantajı yaratmıştır.

Serbest bölgelerin üstlendiği bir diğer işlevde, yabancı sermayeli yatırımlar için elverişli ortam oluşturmalarıdır. Serbest bölgelerde bulunan firmalar, üretimin düşük maliyetlerle gerçekleştirilmesinin yanı sıra mal, hizmet ve bilgi olanaklarından azami oranda yararlanabilecekleri, verimli işgücüne ulaşabilecekleri yerler temin etmektedirler. Serbest bölgeler, sağladıkları teşvik ve avantajların yanında birbirini tamamlayan iş kollarının bir araya gelerek zemin oluşturmaları ve uluslararası ticarete açık ortamları ile firmalara önemli bir seçenek sunmaktadır.

VI-TÜRK SERBEST BÖLGELERİNİN STRATEJİSİ

Türkiye Serbest Bölgelik stratejisinin ana hatları şu şekilde açıklanabilir:

*Serbest bölgelerin özellikle lojistik fonksiyonları ve yüksek hizmet kalitesi ile öne çıktığı ve uluslararası ekonomik entegrasyondaki rol ve öneminin giderek arttığı gözlenmektedir.

*Serbest bölge idaresinin etkinliğini ve bölgelerin verimliliğini artırmak üzere, zaman ve enerjinin büyük bölümü, firmaların serbest bölge potansiyelinden maksimum ölçüde yararlanmasını sağlayacak çalışmalara yöneltilecek ve firmalara lojistik destek sağlanacaktır.

*Serbest bölgelerde yaşanacak sektörel kümeleşmenin, bugünün ve geleceğin öncü sektörü olan ileri teknoloji ve Ar-Ge alanında olması için alınması gerekli önlemler, yeni hizmet ve teşvikler ile yapılacak tanıtım faaliyetleri araştırılacak ve serbest bölgelerden en etkin şekilde yararlanılması sağlanacaktır.

VII-TÜRKİYE'DEKİ SERBEST BÖLGELER ve AB İLE İLİŞKİLER

Türkiye ile AB arasında 01.01.1996 tarihinde gerçekleştirilen gümrük birliği çerçevesinde serbest bölgelerin avantajlı durumları devam etmektedir. Serbest bölgelere getirilen serbest dolaşımdaki malların Türkiye'ye veya AB üyesi ülke girişinde gümrük vergisi ödenmemektedir. Ayrıca, üçüncü ülke menşeli malların serbest bölgeye girişinde de gümrük vergisi ödenmesi mümkün değildir. Serbest bölgelerden Türkiye'ye yönelik mal ticaretinde malın bünyesinde üçüncü ülke menşeli ve kotaya tabi mal bulunması halinde, öncelikle ticaret politikası önlemleri uygulanmakta ve malın OGT üzerinden gümrük vergisi tahsil edilmektedir. Türkiye serbest bölgelerinden AB'ye yönelik mal ticaretinde ise; Türkiye veya AB menşeli ürünler ile Türkiye'de serbest dolaşım durumunda bulunan ürünler A.TR belgesi düzenlenerek AB'ne gönderilmektedir. Üçüncü ülke menşeli ürünler ise ortak gümrük tarifesinde belirtilen oran üzerinden serbest bölge gümrük müdürlüğü'ne gümrük vergisi ödenerek serbest dolaşıma geçirildikten sonra A.TR belgesi düzenlenerek AB'ye gönderilmektedir.

VIII-SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Ülke ekonomisine olan fayda ve sakıncaları tartışılırsa dursun, Serbest Bölgeler Türkiye Ekonomisinin bir gerçeğidir. İşletici ve kullanıcı firma-

lara önemli avantajlar sağlayan bu gerçeklik doğrultusunda, Vergi istisna ve muafiyetlerinin daraltılması yönünde yapılan çalışmalardan biride, serbest bölgelerde uygulanmakta olan vergileme rejiminde 5084 Sayılı Kanun ile yapılan düzenlemeler olmuştur.

Mezkur Kanun ile yapılan değişiklikler sonucunda; imalat işi ile uğraşmak suretiyle istihdam ve ihracata katkı sağlayan firmaların vergisel avantajları korunmuştur. Buna göre; önceden faaliyet gösterenler ile birlikte, imalat işi ile uğraşmak üzere yeni kurulan işletmelerde dahil olmak üzere; Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği yıllık vergilendirme döneminin sonuna kadar elde edecekleri kazançları gelir ve kurumlar vergisinden müstesna tutulmak suretiyle önceki vergisel avantajları aynen korunmuştur.

Yasada yapılan bu düzenleme sonucunda, Serbest Bölgeler faaliyet gösteren firmaların alım-satım, kiralama ve hizmet sektöründen üretim yönüne doğru kayacağı tahmin edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Alacaklıoğlu, A. Süha.: Türkiye'de Serbest Bölgelerin Performansı ve Güncel Yaklaşımlar, İstanbul Ticaret Odası, Yayın No: 1998/70
- Alacaklıoğlu, A. Süha., Sorularla Serbest Bölgeler, İşlemler ve Mevzuat İstanbul Ticaret Odası, Yayın No: 1998/69
- Akyürek T.E., "Serbest Bölge: Tanımı, Dünyada ve Türkiye'de", İTO Yayınları, İstanbul-1983
- Güner, Sedat. "Serbest Bölgelerde Vergi Kanunlarının Yeri" Gümrük Kontrolörleri Derneği Yayını, Ankara-Eylül 1999, Sayı:22
- İncekara, Ahmet: "Dünya'da ve Türkiye'de Serbest Bölgeler Uygulaması, Mevzuatı" Yayıncılık Matbaası-1986
- Şeker, Sakıp : "Türkiye'de Serbest Bölge Uygulamaları" Vergi Sorunları Dergisi Yayınları, Ankara-2001

• Uyanık, Atilla : "Serbest Bölgeler ve BSMV Uygulamaları" Birlikten Dergisi, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketler Birliği Yayını, Sayı:1, Ocak-Mart-2005.

• Ürel, Gürol: "Serbest Bölgelerde Yeni Vergilendirme Rejimi" Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, Mayıs-2005, Sayı:10

• Yavuz, Ekrem: "Serbest Bölgelerin Başarılı Olma Açısından Yasal Altyapıları" Vergi Dünyası Dergisi, Sayı:1985/48

• 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu (15.06.1985)

• Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği (10.03.1993)

• Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (17.08.2002)

• Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (03.05.2005).

NOTLAR

- 1 Atilla BAĞRIAÇIK, "Türkiye'deki Serbest Bölgeler Üzerine Bir Değerlendirme" Yaklaşım Dergisi, Ekim 2005, s. 18.

